

"Todos los seres humanos nacen libres e iguales en dignidad y derechos (...)" Art. 1 de la Declaración Universal de los DD HH
"Tots els éssers humans naixen lliures i iguals en dignitat i drets (...)" Art. 1 de la Declaració Universal dels DD HH

Queixa	2300439	
Matèria	Serveis públics i medi ambient	
Assumpte	Sol·licitud de canvi d'ubicació de contenidors. Falta de resposta.	
Actuació	Resolució de consideracions a l'Administració	

RESOLUCIÓ DE CONSIDERACIONS A L'ADMINISTRACIÓ

1 Antecedents

- 1.1. El 06/02/2023, la persona promotora de la queixa ens va presentar un escrit. En essència, hi manifestava que el passat 21/12/2021 es va dirigir a l'Ajuntament de Massanassa per exposar les molèsties que suportaven al seu establiment com a conseqüència de la ubicació de contenidors de residus al costat d'aquest, i que de moment no havia obtingut resposta.
- 1.2. El 14/02/2023 es va dictar la resolució d'inici d'investigació en la qual es requeria a l'Ajuntament de Massanassa que, en el termini d'un mes, emetera un informe sobre l'estat de tramitació de l'escrit presentat per la persona interessada i el termini previst per a la seua resolució i notificació.
- 1.3. Fins aquest moment no s'ha rebut la informació requerida i l'Ajuntament de Massanassa tampoc ha sol·licitat l'ampliació de terminis prevista en l'article 31.2 de la Llei 2/2021, de 26 de març, del Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana.

2. Consideracions

L'objecte de la queixa està constituït per la falta de resposta a l'escrit presentat per la persona interessada el 21/12/2021, en què sol·licitava el canvi d'ubicació dels contenidors de residus al costat del seu establiment.

En relació amb la falta de resposta, aquesta institució no pot sinó recordar que el principi d'eficàcia (art. 103.1 de la Constitució Espanyola) exigeix de les administracions públiques que es complisquen raonablement les expectatives que la societat legítimament els demana, i entre aquestes i bastant rellevant es troba el deure de l'Administració de resoldre expressament les peticions i reclamacions que li presenten els particulars, ja que el coneixement total per l'administrat de la fonamentació de les resolucions administratives constitueix un pressupòsit inexcusable per a una adequada defensa dels seus drets i interessos legítims, i el silenci administratiu és una pràctica que genera en els ciutadans una autèntica inseguretat jurídica i indefensió material (proscrites pels arts. 9.3 i 24.1 de la Constitució Espanyola), i que, tal com ha exposat el Síndic de Greuges en els seus successius informes anuals a les Corts Valencianes, obliga els ciutadans a acudir a la via jurisdiccional per a la resolució dels seus conflictes, i converteix, per això, en inoperant la via administrativa.

L'article 9.2 de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana reconeix que «tots els ciutadans tenen dret que les administracions públiques de la Generalitat tracten els seus assumptes de manera equitativa i imparcial i *en un termini raonable*».

Així les coses, l'article 21 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, de procediment administratiu comú de les administracions públiques és clar quan assenyala que «l'Administració està obligada a dictar resolució expressa i notificar-la en tots els procediments qualsevol que siga la seua forma d'iniciació».

Per part seua, l'article 80.1 d'aquesta mateixa norma prescriu que «la resolució que pose fi al procediment ha de decidir totes les qüestions plantejades pels interessats i aquelles altres derivades d'aquest».

Finalment, cal recordar que l'article 3 (Principis generals) de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic, prescriu que,

1. Les administracions públiques serveixen amb objectivitat els interessos generals i actuen d'acord amb els principis d'eficàcia, jerarquia, descentralització, desconcentració i coordinació, amb sotmetiment ple a la Constitució, a la llei i al dret.

Hauran de respectar en la seua actuació i relacions els principis següents:

- a) Servei efectiu als ciutadans.
- b) Simplicitat, claredat i proximitat als ciutadans.
- c) Participació, objectivitat i transparència de l'actuació administrativa.
- d) Racionalització i agilitat dels procediments administratius i de les activitats materials de gestió.
- (...)
- h) Eficàcia en el compliment dels objectius fixats.
- (...).

En relació amb aquesta qüestió, ha de tenir-se en compte que l'article 8 del nostre Estatut d'Autonomia (norma institucional bàsica de la nostra comunitat autònoma) assenyalava que:

- 1. Els valencians i valencianes, en la seua condició de ciutadans espanyols i europeus, són titulars dels drets, deures i llibertats reconeguts en la Constitució Espanyola i en l'ordenament de la Unió Europea (...).
- 2. Els poders públics valencians estan vinculats per aquests drets i llibertats i han de vetlar per la seua protecció i respecte, com també pel compliment dels deures.

Atés el que s'ha exposat, és indiscutible que aquest Ajuntament té el deure de donar resposta als escrits presentats pels ciutadans amb celeritat, agilitat i eficàcia, una obligació que persisteix encara que haja vençut el termini de resoldre, i l'absència de resposta implica un funcionament anormal d'aquesta Administració, que ha de ser posat de manifest per aquesta institució.

La sol·licitud formulada per la persona interessada es referia al canvi d'ubicació dels contenidors situats al costat del seu establiment, ja que afecten de manera negativa el funcionament normal de la seua acadèmia per les raons que exposava en la seua sol·licitud.

En relació amb la ubicació dels contenidors de recollida de residus sòlids urbans, aquesta institució rep nombroses queixes per part dels veïns que resideixen en les seues proximitats, ja que les persones que tenen els seus habitatges o comerços al seu costat pateixen més directament les molèsties generades per sorolls, males olors i insectes. Per a evitar aquestes situacions, és important tractar de situar els contenidors en punts on puguin ser buidats pels camions i que, al mateix temps, menys molèsties generen als veïns. I, en qualsevol cas, tractar de mantenir-los nets en tot moment, per a això també és necessària la col·laboració ciutadana i respectar els horaris de depòsit dels fems.

En aquest punt, resulta necessari recordar, com consta en els successius informes anuals presentats per aquesta institució davant les Corts Valencianes, que no constitueix una funció del Síndic de Greuges realitzar una labor de control i suplantació de les actuacions realitzades per les entitats locals en l'àmbit de les potestats d'autoorganització que els són reconegudes legalment, com és el cas que ens ocupa.

En efecte, en l'àmbit de les seues competències, les entitats locals han de dissenyar i posar en pràctica, amb vista a donar compliment a les seues funcions de recollida de residus sòlids urbans, un sistema de distribució de contenidors que, lògicament, pot no semblar adequat als qui en són afectats. No obstant això, aquest no pot ser per si mateix un argument suficient per a justificar l'acceptació d'una sol·licitud de modificació d'aquest, en la mesura en què amb això s'afectaria altres veïns que, en bona lògica, podrien fer valdre el mateix tipus d'argument, de manera que esdevindria inviable el complet sistema de recollida de residus sòlids urbans.

Tanmateix, i atesa l'elevada capacitat que presenta la col·locació de contenidors perquè afecta les condicions de salubritat en què es desenvolupen els ciutadans, la col·locació de contenidors en la via pública destinats a acumular el fem fins al moment de la seua recollida ha de ser objecte d'un especial control per part de les autoritats municipals, a fi de garantir el correcte ús d'aquests dispositius per part de tots els ciutadans.

En aquest sentit, ha de tenir-se present que l'estat d'insalubritat dels contenidors i les zones contigües a aquests pot afectar l'efectiu gaudi, entre altres, del dret a un habitatge digne (art. 47 de la Constitució i article 16 del nostre Estatut d'Autonomia) o del dret al gaudi d'un medi ambient adequat (art. 45 de la Constitució i art. 17 del nostre Estatut d'Autonomia).

Especialment, aquesta obligació determina que les autoritats locals hagen d'adoptar totes les mesures que siguen necessàries per a garantir que:

- a) es complisquen els horaris de depòsit del fem per part dels usuaris,
- b) es controlen i, si escau, se sancionen les conductes dels qui, en una mostra de poc civisme, depositen el fem fora i al costat d'aquests dispositius i,
- c) en cas que aquesta última circumstància es produïsca, es garantisca la recollida i neteja dels contenidors instal·lats i dels seus voltants.

Aquestes mesures han de resultar especialment intenses, en tot cas, en aquelles zones on, a conseqüència de les denúncies cursades pels veïns, es tinga constància fefaent de l'efectiva recollida de residus sòlids urbans.

Finalment, hem de fer referència a la conducta de l'Ajuntament de Massanassa en la tramitació de la queixa.

L'article 39.1.a) de la Llei 2/2021, de 26 de març, del Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana, estableix el següent:

“Es considerarà que existeix falta de col·laboració amb el Síndic de Greuges quan, en els terminis establits per a això, es produïsquen els següents fets:

- a) No es facilite la informació o la documentació sol·licitada (...).”

L'Ajuntament de Massanassa encara no ha remés a aquesta institució l'informe requerit amb data 14/02/2023, de manera que s'ha incomplert el termini legal màxim d'un mes (article 31.2 de la citada Llei 2/2021).

Si l'Ajuntament de Massanassa es nega a col·laborar amb el Síndic de Greuges, es farà constar en les resolucions que posen fi al procediment, i també en els informes anuals, especials i extraordinaris que emeta el Síndic de Greuges davant les Corts Valencianes, i en aquest cas s'indicarà també la identitat de les persones responsables.

La persistència en les actituds obstaculitzadores que derive en un comportament hostil o sistemàticament entorpidor de les investigacions dutes a terme pel Síndic de Greuges, donarà lloc a un informe especial de caràcter monogràfic, en el qual s'identificaran les autoritats i el personal que siguen responsables d'allò succeït.

2 Resolució

En virtut de tot el que hem dit més amunt, i ateses les consideracions exposades per a la defensa i l'efectivitat dels drets i llibertats compresos en el títol I de la Constitució i en l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, de conformitat amb el que es disposa en l'art. 33.2 de la Llei 2/2021, de 26 de març, es formula la següent **RESOLUCIÓ**:

PRIMER. Formular a l'Ajuntament de Massanassa RECORDATORI DEL DEURE LEGAL de contestar en el termini legalment establert, expressament i motivadament, els escrits que els interessats presenten davant aqueixa Administració pública, d'acord amb allò previst en l'article 21 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, de procediment administratiu comú de les administracions públiques i la legislació concordant.

SEGON. RECOMANAR a l'Ajuntament de Massanassa:

- Que done resposta motivada a l'escrit presentat per la persona interessada el 21/12/2021 i resolga totes les qüestions plantejades.
- Que adopte totes les mesures que siguen necessàries per a garantir, tant l'adequada utilització dels contenidors destinats a l'emmagatzematge de residus sòlids per part dels ciutadans, com, i si escau, l'adequat estat de conservació de les condicions de salubritat d'aquests, especialment en els llocs on existisquen denúncies dels ciutadans sobre aquest tema i, en qualsevol cas, en la via pública objecte del present expedient.

TERCER. Formular a l'Ajuntament de Massanassa RECORDATORI DEL DEURE LEGAL que s'extrau de l'article 37 de la llei reguladora del Síndic de Greuges, quant a l'obligació de tots els poders públics de facilitar l'accés als expedients, les dades, els informes i tota la documentació que els siga sol·licitada per a l'esclariment dels fets sobre els quals s'està indagant.

QUART. Notificar a l'Ajuntament de Massanassa la present resolució, perquè, en el termini d'un mes des de la recepció d'aquesta, manifeste el seu posicionament respecte de la recomanació continguda en la present resolució, d'acord amb el que es disposa en l'article 35 de la Llei 2/2021, de 26 de març, del Síndic de Greuges.

Si manifesta la seua acceptació, ha de fer constar les mesures adoptades per al seu compliment. Si el termini per a complir-les resultara superior, la resposta haurà de justificar aquesta circumstància i incloure el termini concret compromés per a això. La no acceptació ha de ser motivada.

CINQUÉ. Notificar la present resolució a la persona interessada.

SISÉ. Publicar la present resolució en la pàgina web de la institució.

Ángel Luna González
Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana